

Collegial: Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

Nr. 29. Den 19 Juli 1800.

Trykt i Kjøbenhavn hos Direktør Johan Frederik Schult.

Undertegnede ere Redaktører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.
Cancelliesaadere og Assessorer i det danske Cancellie.

Foranstaltning.

I Anledning af det danske Cancellies allerunderdanigste
Forestilling om en noiere Bestemmelse i Henseende til de
Sager, som kunne, uden at forelægges Hs. Majestæt,
ad mandatum, afgjøres, har det behaget Allerhøist-
samme ved Resolution, af 4 Juli d. A., at fastsætte:
at følgende Expeditioner kan for Fremtiden af Cancelliet,
ad mandatum, udfærdiges, nemlig:

- 1) Alle Expeditioner og Ordre, som angaae Justitiens
og Politie-Væsenets Pleie, saavel som alle Bevillinger,
der finde Sted i Rettergangs Sager, f. Ex.
 - a. Om Sagers Indteyning imod Dellinquenter.
 - b. Befalinger til Aktore og Defensores for Høist-
Ret.

c. Om

c. Om Anticipationer og Udsættelser for samme Ret.
 d. Om nye Dokumenters Fremlæggelse og nye Vid-
 ners Førelse.

e. Oppreisninger paa Domme, som ikke ere 3 Aar gamle.

f. Beneficia pauperum & processus gratuiti.

g. Oppreisninger paa Verel-Obligationer imod Debi-
 tor, men ei imod Kautionsist. Med videre.

2) Expeditioner og Bevillinger der angaae Skifte- og
 Formynder-Væsenet, f. Ex.:

a. Testamenters, saavelsom Ægtepagters Konfirma-
 tioner og Facultates testandi.

b. Tutoria.

c. Protectoria.

d. Myndigheds-Bevillinger.

e. Bevillinger at sidde i uskiftet Bo.

f. Udnævnelse af Executores testamenti.

g. Bevilling at Børn maae gaae i lige Arv.

2) Bevillinger og Dispensationer i Sager, der angaae
 Liturgi- og Kirke-Væsenet, i visse Tilfælde, nemlig:

a. Bevilling til at vles af uvedkommende Præst.

b. Bevilling til Børnedaab, paa anden Tid, eller
 andet Sted, end befalet er.

c. Bevilling til at søge Altergang hos fremmed
 Præst.

d. Bevilling til at kommunikere hos lutherisk Præst,
 naagtet den vedkommende er af en anden christelig
 Religion.

e. Be-

- e. Bevilling at prædike, over andre, end de sædvanlige Texter.
- f. Om at affkaffe Prædikener paa visse Dage, hvor saadant maatte findes passende og fornødent.
- 4) Bevillinger til Kollekter i enkelte Stifter, i Tilfælde af Tab og Skade, ved Uheld, formedelst Ildsvaade, Sjeldfred, Vandflom og deslige.
- 5) Bevillinger til at drive Næringer og øve Haandteringer, for saavidt som dette ei er overdraget til Øvrighederne ved den 2den Afdeling i Forordningen af 23 Mai d. A., saavelsom ved Forordningen om Haandværkslaugene i Kjøbenhavn, s. Er.:
- a. Landfræmmer-Bevillinger.
 - b. Bevillinger at handle med Galanteri-Kram, Myrberger-Vare &c.
- 6) Bevillinger til visse Slags smaae Embeder og Forretninger, saasom:
- a. Prokurator-Bevillinger.
 - b. Bevilling som Translator.
 - c. Bevilling som Strandings-Kommissionær o. d. l.
- 7) Konfirmationer paa Tiende-Foreninger.
- 8) Bevillinger til at tage Bly af Kirker, med de sædvanlige Vilkaar, samt til at nedtage Kirkespire, naar disse ikke ere Løds- og Sv-Mærker.
- 9) Bevillinger at Hospitals-Forstandere maae gifte sig, og at deres Efterladenskab ei tilfalder Hospitalet.
- 10) Bevillinger til, at fattige og frøbelige Mennesker
- maa

maae indtages som Lemmer i Hospitalet, uagtet de ei have opnaaet den i Fundatsen fastsatte Alder.

Hs. Majestæt har tillige befalet: at Cancelliet, ved hvert Aars Udgang, skal forelægge Allerhøiøstsamme fuldstændige Indberetninger:

- 1) Om de offentlige Stiftelser i Almindelighed, og de vigtigste i Særdeleshed.
- 2) Om Skifte- og Formynder-Basenets Tilstand.
- 3) Om Forligelses-Indretningens Fremskridt.
- 4) Om Tiende-Foreningers Fremgang.
- 5) Om Salg af Gods, der enten tilhøre offentlige Stiftelser og Embeder, eller Lehn og Fidei-Kommisser.
- 6) En Oversigt af Lovgivningerne og disses Virkninger i det forløbne Aar.

Skulde nogen af de Embedsmænd, der staae under Cancelliet, have udmærket sig ved saadanne Embedshandlinger, som vidne om særdeles Nidkjærhed og Duelighed, eller og, ved Pligternes kjendelige Efterladenhed, da er det paalagt Cancelliet, tillige derom at gjøre Hs. Majestæt allerunderdanigst Indberetning.

Offentlig Indretning.

Kommissionen for de Fonds, som ere henlagte til at afbetale de til Gadernes Udvidelse afkjøbte Grunde m. v., har, under 16 April d. A., til Cancelliet indsendt den befalede aarlige Beretning *) om dens Forret-

nin-

*) See Collegial-Libenden for 1799. Side 657.

ningers Fremgang. Af denne Beretning for afvigte Aarses, at, efter en af Magistraten, under 22 Novbr. f. A., modtagen Designation over de Obligationer, som i Erstatning for de til Gadernes Udvidelse afkjøbte Grunde ere udstedede, var Beløbet heraf 288,800 Rdlr., og at til det nye Brandvæsens Indretning vil udfordres 30.000 Rdlr., hvilke Summers Forrentning og Afbetaling er Gjenstanden for Kommissionens Forretninger.

Til den første Klasse af Indtagtskilder, dem nemlig, som aldrig have givet og af hvilke heller ikke for Fremtiden kan ventes nogen Indtægt for Erstatningsfonden, henregner Kommissionen nu, foruden Overskudet af Port- og Passage-Pengene, og det Halve af Renovations-Kassens Overskud *), ogsaa Besparelsen ved at sætte de offentlige Rendeskeens-Risters og Dækselers Vedligeholdelse til Licitation, beregnet til aarlig Indtægt 300 Rdlr. I Følge de Efterretninger, som Kommissionen har erholdt om disse Bekostningers Beløb i de senere Aar, kunde den ei formode, at af den dertil, efter Middeltal af flere Aar, beregnede Summe af 700 Rdlr. aarligen, kunde ved en Licitation bespares noget. Ved hvilke Indtagtskilders Savn for Erstatningsfonden hidtil og, under lige Forsatning, for Fremtiden bestandigen er tabt en aarlig Indtægt af : • 2,400 Rdlr.

Til den anden Klasse, hvoraf Indtægt for Fremtiden kan ventes at indkomme, henhøre :

- 1) De Staden skjænkede Grunde i Rosenborghave, med

hvis

*) See Collegial-Tidenden for 1798, S. 677.

hvis Realisation Kommissionen mener, at der endnu i dette Aar kunde gjøres Begyndelse efter en med Beretningen fulgt Plan.

2) Det Staden tilhørende bidstruppe Gods, af hvilket endnu ingen Indtægt haves for Erstatningsfonden, men en Kapital af 10,330 Rdlr., som er Kjøbesum for en bortsolgt Gaard, forventes endnu i indeværende Aar at ville blive indbetalt. Overskuddet fra den Stadsens Kasse af Godset aarliggen forbeholdne Indtægt, beløbende sig til 2,500 Rdlr. for 1799, har den Godset administrerende Kommission indsat i den kongelige Kasse, til uforudseede Tilfælde.

3) Forøgelse i Stadepengene, om hvilken Gjenstand Kommissionen, efter foregaaende Overlæg med Politimesteren, agter at indkomme med Forslag.

Til den tredie Klasse, hvoraf Erstatningsfonden hidtil har haft og fremdeles kan vente Indtægt, henhøre:

1) de Staden tilhørende Grunde uden for dens Porte, bebygte og ubebygte, samt Bænger og Fælleder. Da Kommissionen har troet, at der, efter Omstændighederne, for det første kunde indeholdes med videre Udparcellering af Stadens Jorder, saa have ikkun 2 Bænger, som imidlertid ere blevne sættelede, i Aaret 1799 været Gjenstanden for ny Forpagtning paa 15 Aar. Af disse Bænger, hvoraf Staden forhen har haft i aarlig Jordleie

• • 122 R. 6 S.

svares ved nærværende Forpagtning • 351 R. 78 S.

alts

altsaa er derved i Aaret 1799 bundet 229 R. 72 S.

De Grunde, som i Aaret 1799 ere bortsolgte, udgjøre i alt 605,098 □ Alen, af hvilke Erstatningsfonden i Aaret 1799, af Kjøbesummerne, har haft en Indtægt af " " " 8,225 R. 6 S.

desuden af samme Grunde, istedet for den gamle Indsæstning, der var kun 46 Rdlr., i Rekognition " 754 R. S. og, istedet for den gamle Afgift, der var kun 282 Rdlr. 74 Sk., i den nye Afgift " " " 544 R. 32 S.

I Henseende til de to Vænger, som af Brygger- og Bognmands-Laugene haves i Brug, staaer Kommissionen endnu i Underhandling med disse Laug. Paa Slagtervængtet, som Fæstet udløb paa til St. Hansdag 1799, blev Fæstet fornyet til Paaaske 1800, imod en Afgift af " " " 140 Rdlr.

Hegnets Istandsættelse om Stadens Jorder har Kommissionen, ved Udparcelleringen, paalagt Forpagterne af de udparcellerede Lodder, og overdraget Veipigvoren Digernes og Grøsternes samt det øvrige Hegns Bedligeholdelse, saavidt samme paaligger Staden.

Som en Følge af, at Bestyrelsen af Stadens udenbys Jordelendomme er bleven overdragen Kommissionen, har den og paataget sig Administrationen over Stadens Sandgrave uden for Portene, af hvilke Bro-
læg.

lægningen i Staden, Stadens Veivæsen og Private forsynes med Sand mod 4 E. for et lidet Vognmandslæs. Men de dermed forbundne Udgifter have imidlertid mod Indtægten været saa usforholdsmæssige, at Kommissionen er betænkt paa at udfinde en Maade, hvorpaa Sandgravene kunde afbenyttes i det mindste uden et saa betydeligt Tab. For at kunne oversee Misforholdet af deres Indtægt og Udgift, anføres begge for de 4 sidste Aar saaledes:

Indtægten.		Udgiften.
1796.	509 Rdlr. 32 S.	1.286 Rdlr. 67 S.
1797.	457 — 76 S.	1.439 — 50 S.
1798.	457 — 20 S.	1.283 — 54 S.
1799.	435 — 88 S.	1.392 — 12 S.
Af Stadens udenbyes Grunde og Jorder har Sonden i Aaret 1799 haft følgende Indtægter:		
Rekognitionen ved nye Tjeres Tiltrædelse 861 R.		
Jordafgift	• •	9.163 R. 39 S.
Græspenge	• •	2.516 R. 32 S.
		12.540 R. 71 S.
Udgifterne have derimod været	•	2.355 R. 30 S.
		tilbage 10.185 R. 41 S.
den Stadens Kasse forbeholdne Indtægt		
	• • •	7.000 R.
er betalt, saa at Overskuddet er	•	3.185 R. 41 S.

og naar dertil lægges Kjøbesummen af de udenbys
 Grunde, for 1799, nemlig 8,225 R. 66.
 saa er den beholdne Indtægt af de
 udenbys Gorder i Aaret 1799 i alt 11,410 R. 47 1/2.

- 2) Grundene til de afbrændte Præsteboliger o. s. v., af
 hvilke Kommissionen i Aaret 1799 har solgt en Grund
 i forrige Henrichsyrens Gang for 3,905 R. 66 1/2.
 som, lagt til den ved forrige Aars

Beretning erholdne Summe, af 10,211 R. 32 1/2.
 udgjør i alt 14,117 R. 2 1/2.

- 3) Justiteraad Mathiesens Pension, der, som Indtægt
 for Stadens Kasse, til ult. Dec. 1799 har i alt ud-
 gjort 2,800 Rb.

- 4) Besparelse i Beiomkostninger, hvilken aarligen er
 2000 Rbdr., og altsaa for de 4 Aar, 1796-1799
 inklusive 8,000 Rb.

Udgifterne i samme Tid ved Beivaset have været:

1796	—	1,695 Rbdr.	73 1/2 1/2.
1797	—	5,100	— —
1798	—	8,372	— 57 1/2 1/2.
1799	—	5,469	— 24 1/2.
		20,637 Rbdr.	59 1/2.

Indtægten, som er bestemt
 til Beiarbeidet, 5000 Rb. aar-
 ligen, i samme 4 Aar

20,000	—	—
637 Rbdr.	59 1/2.	

der bliver Forflud paa indeværende Aars Beifond.

5) Om

5) Omkostningerne ved Raadhusets og Slutteriets Vedligeholdelse, aarligt 1,300 Rdlr., som i afvigte Aar have været en Indtægt for Erstatningsfonden.

6) Assurance. Summen for Raadhuset og Slutteriet, som udgjør,

a. for Raadhuset	•	•	22,400 R.
deraf indkommen	•	•	13,200 R.

tilbage 9,200 R.

b. for Slutteriet • 4,000 R.

deraf indkommea • 2,000 R.

tilbage

 2,000 R.

i alt • • • 11,200 R.

for hvilke 11,200 Rdlr. Kommissionen har Brandkassens Annuiteter, transporterede paa dens Navn, af hvilke har været en Indtægt af Renterne 3 Procent • • • • • 336 Rdlr.

Obligationsgjældens Afbetaling og Forrentning har Magistraten, under 22 Nov. 1799, overladt til Kommissionen.

De Forstkud, som af Magistraten forhen ere forlangte af Kongens Kasse til Renternes Udbetaling o. s. v., og som i alt udgjøre 33,000 Rdlr., ere samtlige af Erstatningsfonden tilbagebetalte, og der er end videre paa Kapital-Gjelden, nemlig af den til Brandvæsenets forskudte Summe, afbetalt • • • 5,653 Rdlr.

Efter

Efter at denne Kommissionens Beretning fra det danske Cancelli har været Hs. Majestæt foredragen, har Allerhøiøstsamme, under 4 d. M., resolveret saaledes: "at ved samme ei findes noget at erindre."

F o r g i v n i n g .

Under 4 d. M. er, igjennem det tyske Cancelli, udfærdiget en Forordning angaaende de med Hensyn til Slægtskab fornødne Matrimonial-Dispensationer, for Hertugdømmene Schlesvig og Holsteen, Herkabet Pinneberg, Staden Altona og Grevskabet Ranzau. Dens Indhold er i det Væsentlige følgende: at Hs. Majestæt, for at simplificere og lette den, ved Forordningen af 27 Sept. 1775, bestemte Forsatning, i Henseende til de med Hensyn til Slægtskab fornødne Matrimonial-Dispensationer, har besluttet, hermed at ophæve denne Forordning, og istedet for samme at fastsætte for Fremtiden følgende Forskrifter.

- 1) Ægteskab mellem Forældre og Børn, Stifforældre og Stifbørn, Svigersforældre og Sviger-Sønner og Døttre, er og bliver, uden Forskjel af Grad, ligesom og Ægteskab mellem Broder og Søster af fuld eller halv Fødsel, aldeles utilladelig, og utilladelig Omgang mellem saadanne Personer drager den i Loven derpaa satte haarde Straf efter sig.
- 2) I følgende Tilfælde udfordres en af Hs. Majestæt, igjennem det tyske Cancelli, meddeelt Dispensation, hvis

hvis Bevilligelse eller Nægtelse afhænger af Omstændighedernes særegne Beskaffenhed og forbeholdes Hs. Majestæts allerhøieste Bedømmelse. Den fordrer: til Ægteskab med Faders- eller Moders-Søster og saaledes videre opad;
 med Suld- eller Halvbroders-Enke;
 med Faders- eller Moders-Broders Enke og saaledes videre opad;
 med den afdøde Kones Faders- eller Moders-Søster, og saaledes opad.

Uden en saadan Dispensation er de her nævnede Personers Vielse ugyldig, og den Præst, som maatte have forrettet samme, udsat for Suspension eller Fiskal-Aktion.

- 3) I alle øvrige Tilfælde skal herefter intet være hinderligt for de Ægteskaber, som skulle indgaaes, i Henseende til de Forlovedes Slægtskab eller Svogerskabs Forhold, selgeligen heller ikke i denne Henseende nogen Dispensation behøves.

Blandede Efterretninger.

Den 9 Juni d. A. er i Sagen imod Skipper J. de Knagenhielm Heiberg *) assagt følgende Dom: Arrerstanten, Skipper Joachim de Knagenhielm Heiberg, bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. Cancelliet har derpaa, efter foregaaende Brevverling med Dekon-

mi.

*) See Collegial-Tidenden for 1799. Side 777.

mi- og Kommerce-Kollegiet, foranstaltet bemældte Skiper Heiberg lesladt.

Under 10 d. M. er det tilladt Leonardi fra Italien (som har haft Tilladelse at forevise nogle fremmede Dyr i Jagersborg Dyrehauge), paa Tilbagereisen ad nærmeste Veie udaf Riget, at forevise sine Dyr paa en kort Tid i de Kjøbsteder, hvorigjennem han passerer, imod at han, efter vedkommende Øvrigheds Bestemmelse, paa ethvert Sted, erlægger noget til Stedets Fattige.

Den 17 d. M. er Luigi Caramatti forundt en lige Tilladelse, at forevise nogle Bjørne og andre Dyr.

Justitiarius i Høieste-Ret har indberettet, at der, i indeværende Aars første Session fra 6 Marts til ult. Juni, som, Paaske- og Pindse-Ferierne fraregnede, udgjør 14 Arbeids-Uger, ere afgjorte 182 Sager, nemlig 19 forligte og 163 paadømte. Naar til disse 182 lægges 72 Sager, som i 7 Uger af Januar og Februar bleve afgjorte, befindes det, at Høieste-Ret har, fra 2 Jan. d. A., i 21 Arbeids-Uger afgjort 254 Sager.

I Høieste-Rets Kommission er endnu, for der skriftligen at procederes, 38 Sager optagne.

Efter at denne Beretning har været Hs. Majestæt
fore-

forelagt, har det behaget Allers høist samme, under 11 d. M., at resolve saaledes:

”Vi have ladet Os forelægge en fuldstændig Beretning om de i vor Høieste-Ret afgjorte Sager i dette Aars første Session. Cancelliet har, i denne Anledning, at tilkjendegive Justitiarius, de Tilforordnede og Advokaterne i bemældte Ret, at Vi, med særdeles Tilfredshed, har bemærket deres udviste Flid og Nidkærlighed og Sagernes kjendelige Fremgang, som ved samme er bevirket. Vi bifalde, at Høieste-Rets Kommission for de skriftlige Sager tillige maa holdes ved Extra-Sessionerne i Juli og August Maaneder, samt at Høieste-Rets 2den Session maa begynde 1 Oktbr. næstkommende, og vedvare til 24 Decbr. næstefter.”

Under 4 d. M. har Hs. Majestæt allernaadigst bifaldet, at den resid. Kapellan ved St. Mikels Kirke i Slagelse, H. Bastholm, maa, efter sit gjorte Tilbud, antages til at give Slagelse latinske Skoles Disciple Undervisning i de levende Sprog og Natur.Videnskaberne.

Pedige Embeder.

Under det danske Cancellie: Rommedals Eognekald i Aggershuus Stift, 390 Rdlr., hvoraf svares

200 Rdlr. Pension til den entledigede Sognepræst; Sunds Gudme Herredsfoged-Embed i Svendborg Amt, hvoraf svares 250 Rdlr. aarligen til Formanden.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 18 Juli er Herredsfogden i Sunds Gudme Herreder, under Svendborg Amt, Justitsraad Bekker, efter Ansøgning, i Naade entlediget med Pension; Sognepræsten til Hammerfest i Vest-Finmarken, J. S. Westervaldt, beskikket til Sognepræst for Flakstad og Moskenæs Menigheder i Trondhjems Stift; Rand. Theol. B. Mathiesen konfirmeret til Personel-Kapellan i Nyborg; forrige Under-Kancellist i det danske Cancelli, A. Sivertsen, forundt Cancelli-Secretærs Karakter; H. S. Smith konfirmeret til Forstander for Kolding Hospital.

Under det tydske Cancellie: Den 11 Juli er Tingskriver J. E. H. Feddersen i Mübel-Herred under Sønderborg Amt, i Naade entlediget fra sit Embed.

Under Generalitetet: Den 4 Juli er den demitterede Ritmester, E. Lyng, benaadet med Majors Karakter af Kavalleriet. Den 11 s. M. er den ved det norske militære Institut staaende 2den Officeer, Kapitain D. v. Hegermann, af det 2det aggershusiske Infanteri-Regiment, udtraadt af Regimentet og udnævnt til Komman-

mander for bemældte Institut, samt derhos forundt Marskors Karakter af Infanteriet; Karakteriseret Ritmester von der Osten beklædet til Second Ritmester, og Prem. Lieutenant à la suite v. Eastenschiold til virkelig Prem. Lieutenant, begge ved det sjællandske Rytter-Regiment; den paa Bartpenge staaende Garnisons-Feldtsjæf Marskvardt i samme Oualitet igjen ansat ved Bardshuus-Fæstning; den ved det syenske Regiment lette Dragoner staaende Eskadrons-Chirurg, Kand. Chirurg. C. T. Teuscher, udnævnt til Bataljons-Chirurg ved det oplandske Infanteri-Regiment; Kornetterne Fabritius v. Tengenagel af Liv-Regimentet lette Dragoner, Baron v. Löwenfjeld, v. Sperling og v. Bülow af det sjællandske Rytter-Regiment, Baron v. Adeler, v. Thorup og v. Mümler af det jydsk Regiment lette Dragoner, samt v. Raben og Baron v. Hold af det syenske dito, forundt Sec. Lieutenants Karakter; den ved Generalitets-Kollegiets 3die Departements-Kontor staaende surnumerære Rancellist, H. C. Ebsen, efter Ansøgning, deraf i Raade entlediget.

Under Rentekammeret: Den 16 Juli er J. B. Steensrup forundt Bestalling som Landmaaler.

Af denne Tidende udgives ugentligen eet Nummer, der forsendes med de ridende Poster til Norge, de danske Provindser og Hertugdømmene.